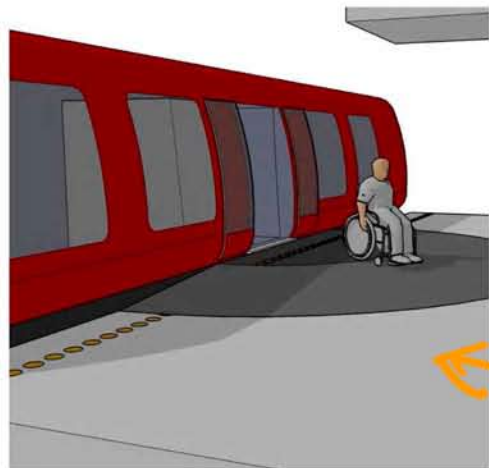

Tilgængelighed og adgangsforhold

Lidt om mig selv

- Søren Ginnerup
 - Statens Byggeforskningsinstitut
 - Tilgængelighed og universelt design
 - Byggeri
 - Transport
 - Udearealer

Hovedpunkter for dagen

Kl. 9.30: Ankomst og formiddagskaffe

Kl. 10-12: Tilgængelighed og adgangsforhold i Grønland

Hvad handler det om i praksis?

→ Noget om brugerbehov

Hvordan fungerer løsningerne?

Kl. 12-13: Frokost

→ **Kl. 13-14.30 Hvordan kan det gøres?**

Nybyggeri, eksisterende byggeri og bygningsreglementet

Fra Barcelona til operaen i Oslo: byer og bygninger med god tilgængelighed

Kl. 14.30-15: Eftermiddagskaffe

Kl. 14.30-15.30 Skal der ske mere?

Handlingsplaner for tilgængelighed?

Undersøgelse af tilgængeligheden i offentlige bygninger, INI-rapport fra marts 2010.

Opsamling

Adgang og tilgængelighed for alle

Betyder fx at

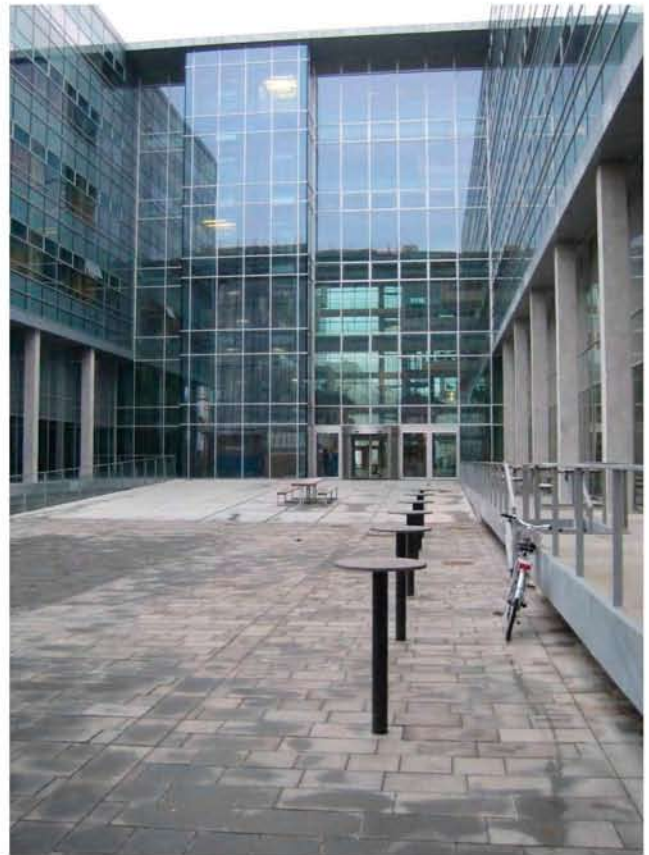
- Byggeri
- Transport
- Produkter
- IT
- Services

indrettes, så de er brugbare for så mange som overhovedet muligt.

Mange forskellige begreber

- Går mod samme mål:
 - “design for all”,
 - “integral accessibility
 - “accessible design“
 - “inclusive design” UK
 - “barrier-free design“ D
 - “transgenerational design“
 - “accessibility for all” ✓
 - “universal design” ✓

Tilgængelighed: Hvem gør vi noget for?

- Kørestolsbrugere ✓
- Gangbesværede ✓
- Synshandicappede ✓
- Hørehandicappede ✓
- Psykisk handicappede ✓
- Allergikere ✓
- Børn, arm- og håndhandicappede, koordinationsbesværede, talehandicappede, ordblinde, små og store personer, personer med reduceret styrke og ældre
- Personer med barnevogne, varetransport

ALLE

Brugerbehov og løsninger

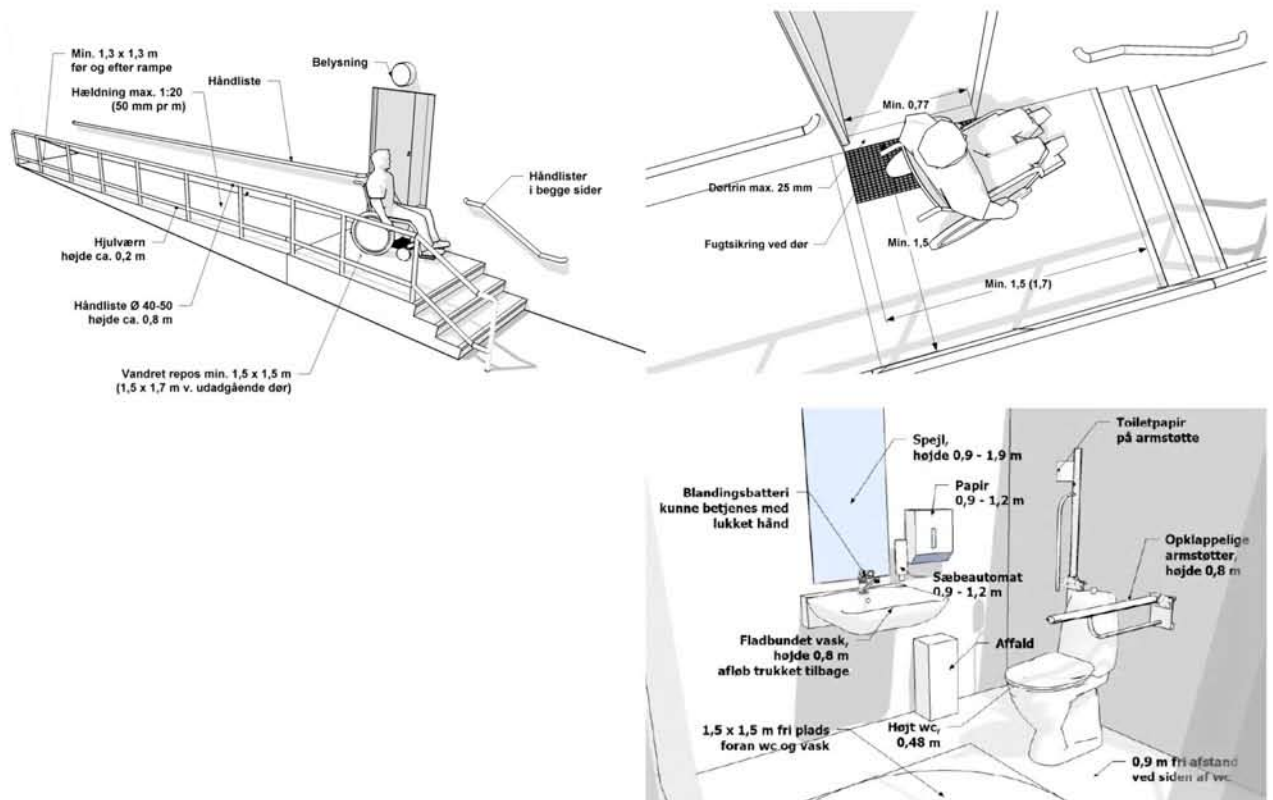
- Opdel i grupper med ~~4~~³ personer
 - 1 er i kørestol
 - 1 er blind
 - 1 er sikkerhedsrepræsentant
- Tag turen til
 - Brugseni
 - Brugseni cafe og kundetoilet
 - Nunatta Atuagaateqarfia
 - ~~Lafoniansubankken~~ **KOMMUNEN**
- Byt roller!
 - Nunatta Atuagaateqarfia
 - Brugseni
 - Brugsens cafe og kundetoilet
 - Tilbage til konferencelokalet
- Bliv i rollerne hele vejen!

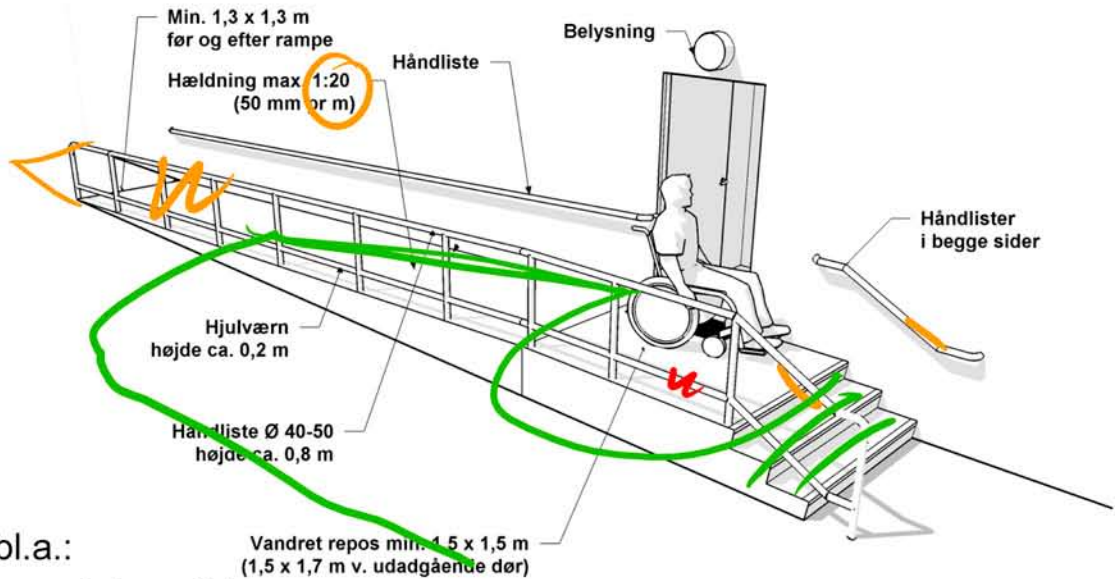
Opsamling

Frokost

Nybyggeri, eksisterende byggeri og bygningsreglementet

Ramper og udligninger

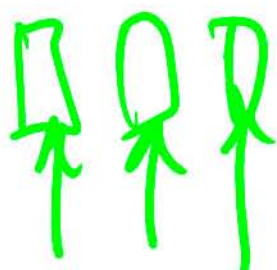
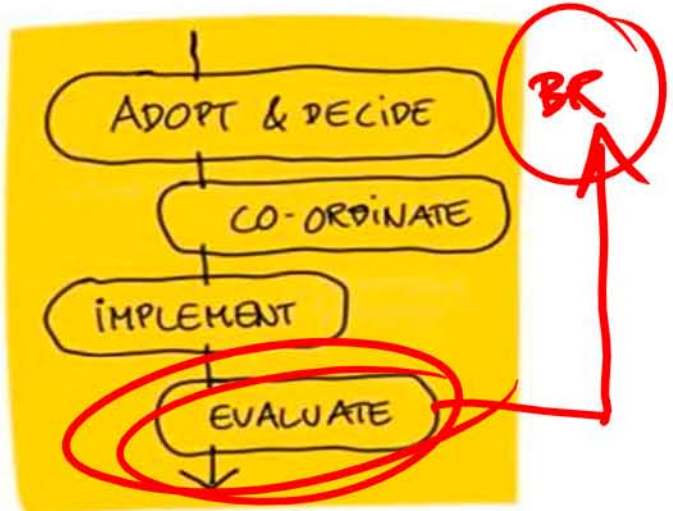

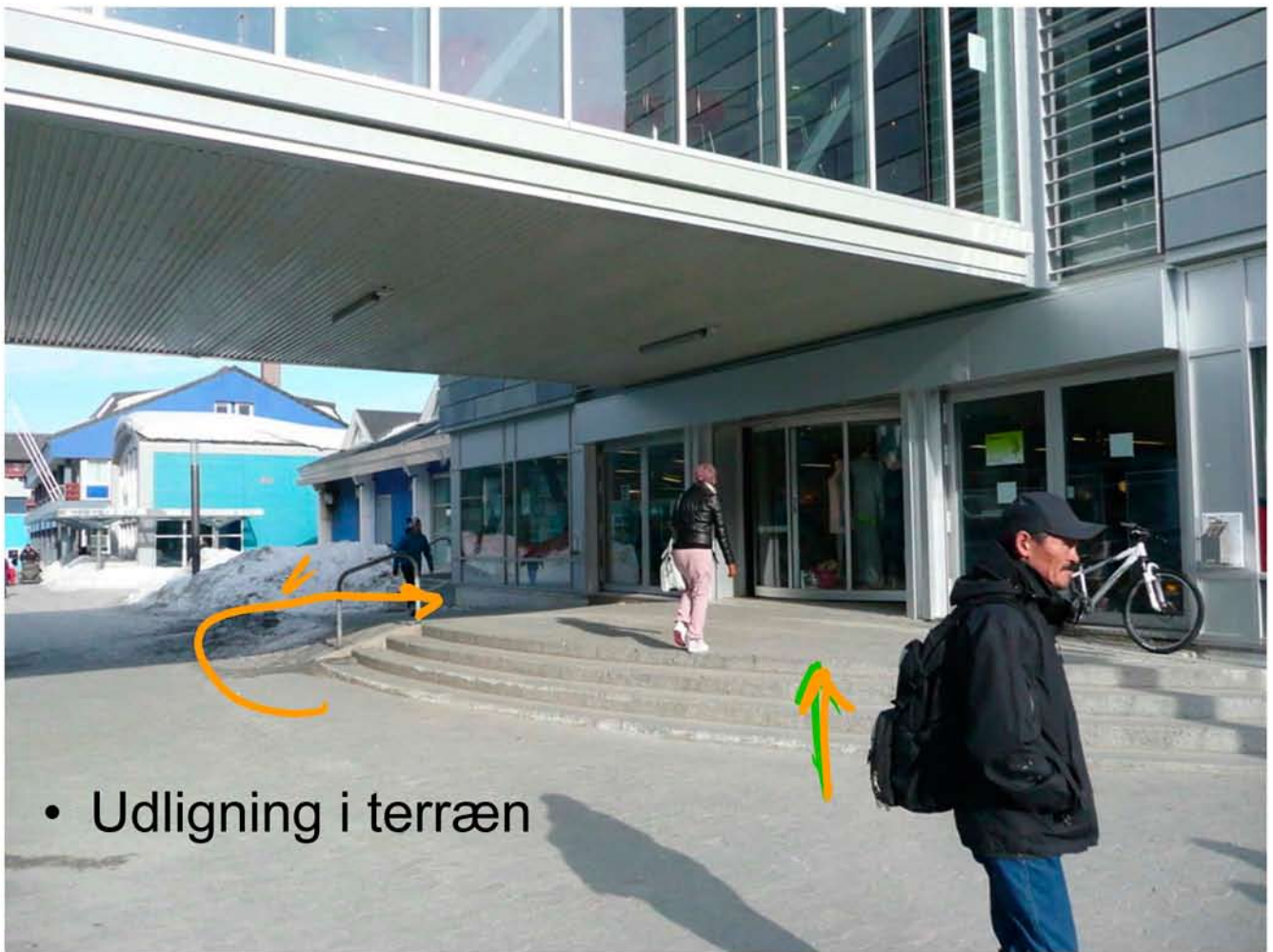
- Krav bl.a.:
 - Rampe hvis muligt
 - Hældning max 1:20 (50 mm pr m)
 - Håndlister begge sider
 - Vandret plads hver 0,6 m
- SBI-anbefaling: hjulværn

COE: Se på processen

13co
 [Handwritten notes in blue and red ink]

1. Beslut hvad vi vil gøre
2. Koordiner med andre
3. Udfør i praksis
4. Følg op: gør vi det godt nok?

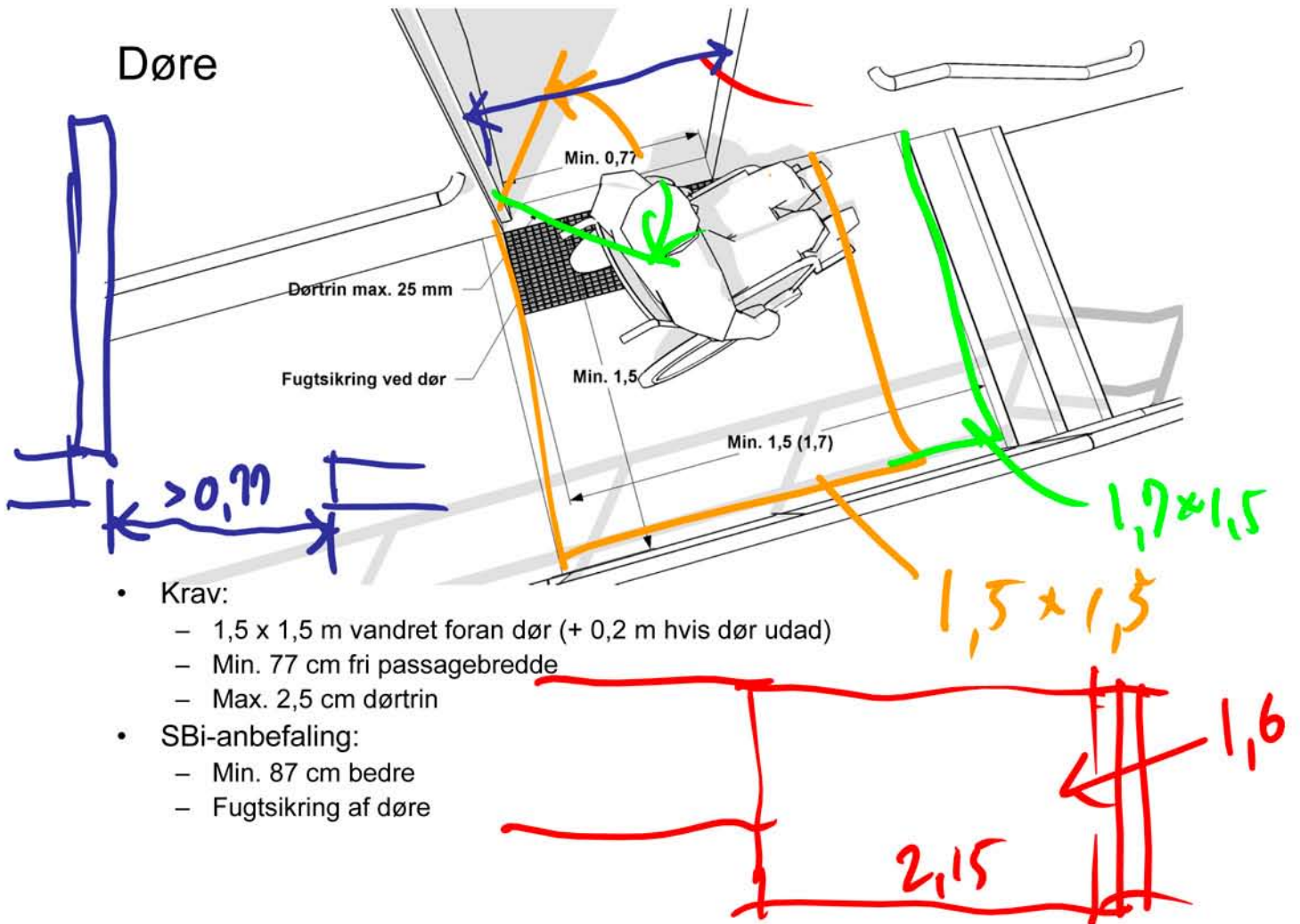

- Udligning i terræn

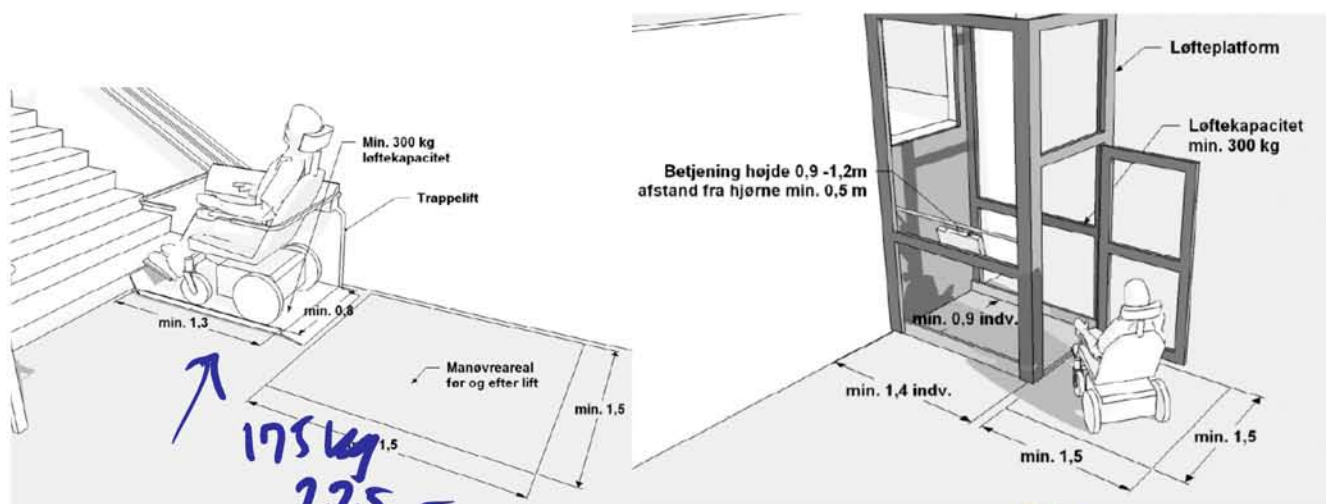

- Hvornår rampe?

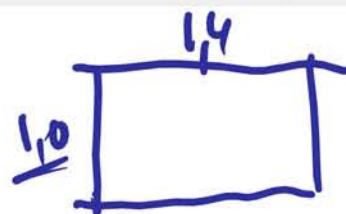
Døre

Trappelifte og løfteplatforme

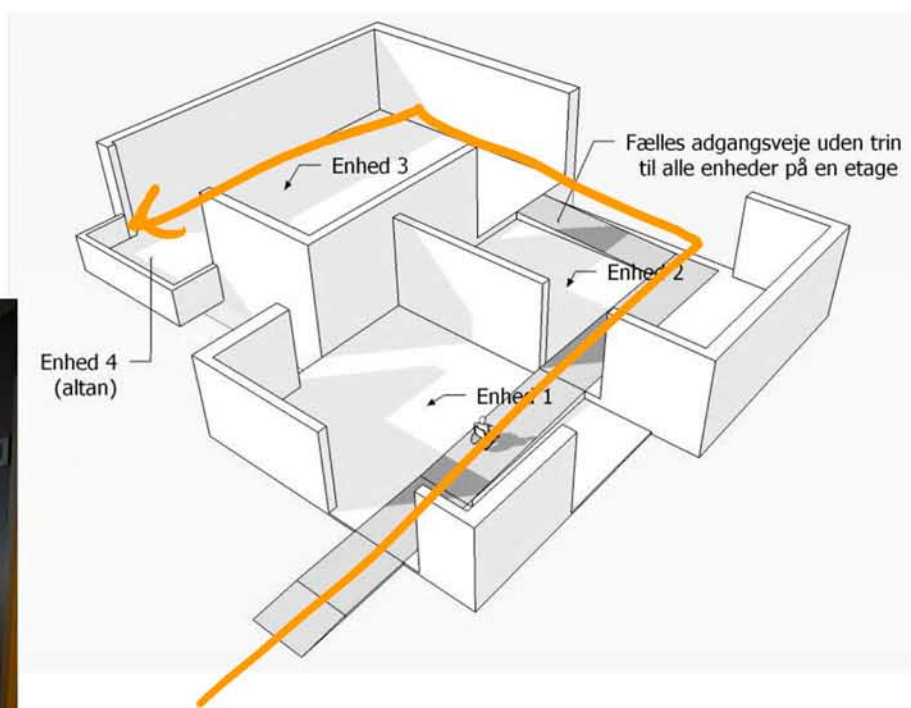

- Bør kun anvendes indendørs
- Hvis anvendt.
 - Min. 300 kg løft
 - Min. 1,4 x 0,9 m (1,3 x 0,8 m)
 - Betjening med lukket hånd
 - Plads før og efter (1,5 x 1,5 m)

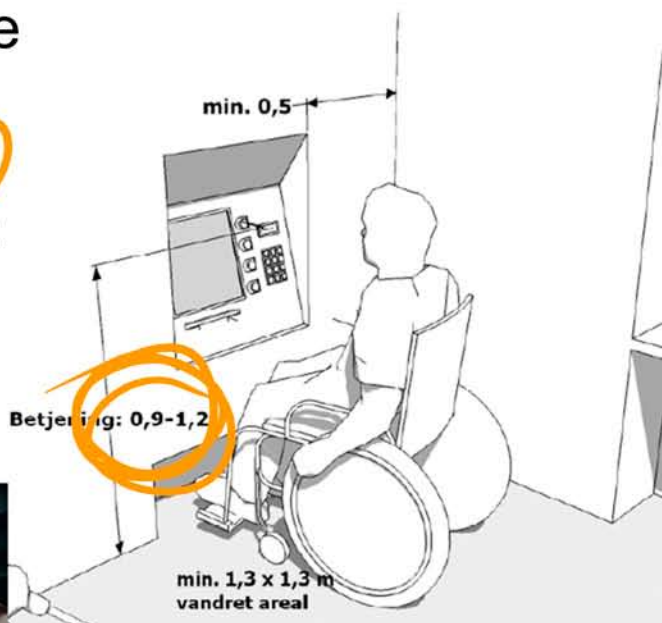
Komme rundt indendørs

- Krav: I gange udlignes trin op til 0,35 m med ramper
- SBI-anbefaling: fælles adgangsveje uden trin til alle enheder

Automater, IT-standere

- Krav: skal kunne betjenes af mennesker med handicap
- Højde og adgangsforhold tilpasset kørestolsbrugere
- SBi anbefaling: lyd, lys, betjening tilpasset ældre og andre grupper også – vejledning på www.sbi.dk

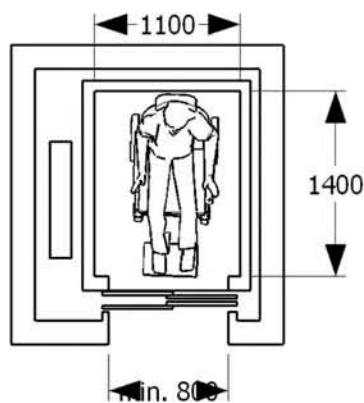

1,39m

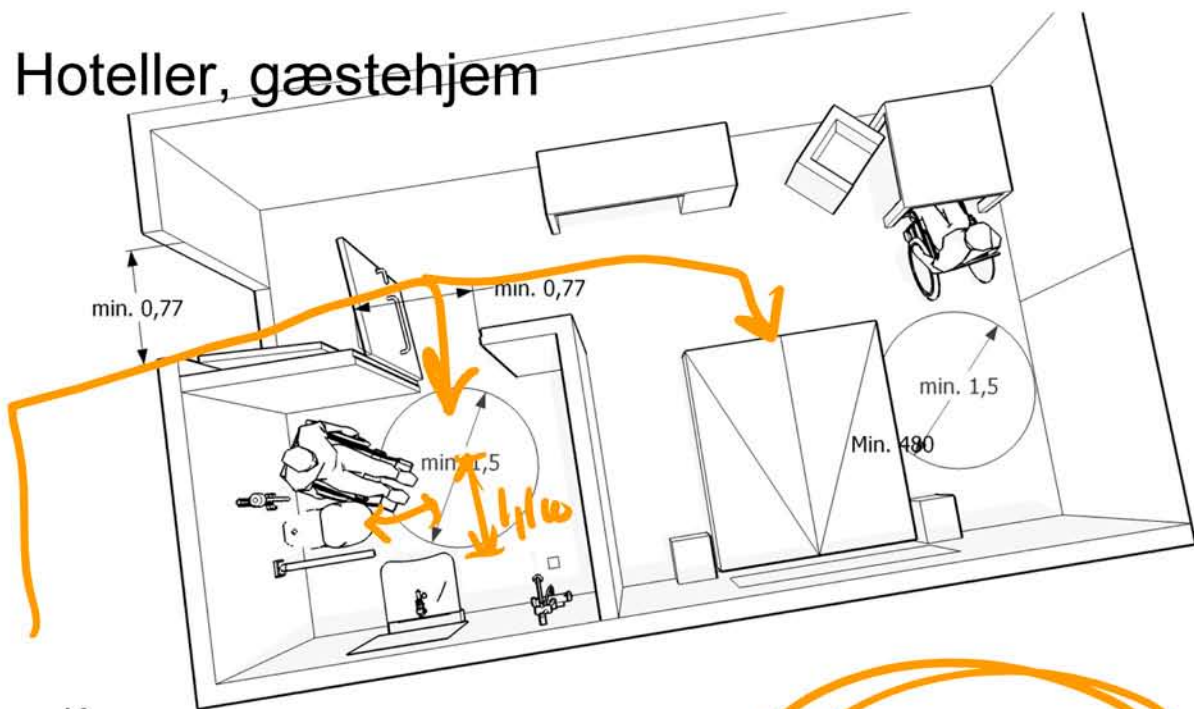
Elevatorer

- Krav: min. 1,4 x 1,1
- SBi-anbefaling: indretning efter DS/EN 81-70, bl.a.

- tale ✓
- betjening i bestemte højder og afstande ✓
- følbare knapper
- håndliste
- evt. spejl

Hoteller, gæstehjem

- **Krav:**

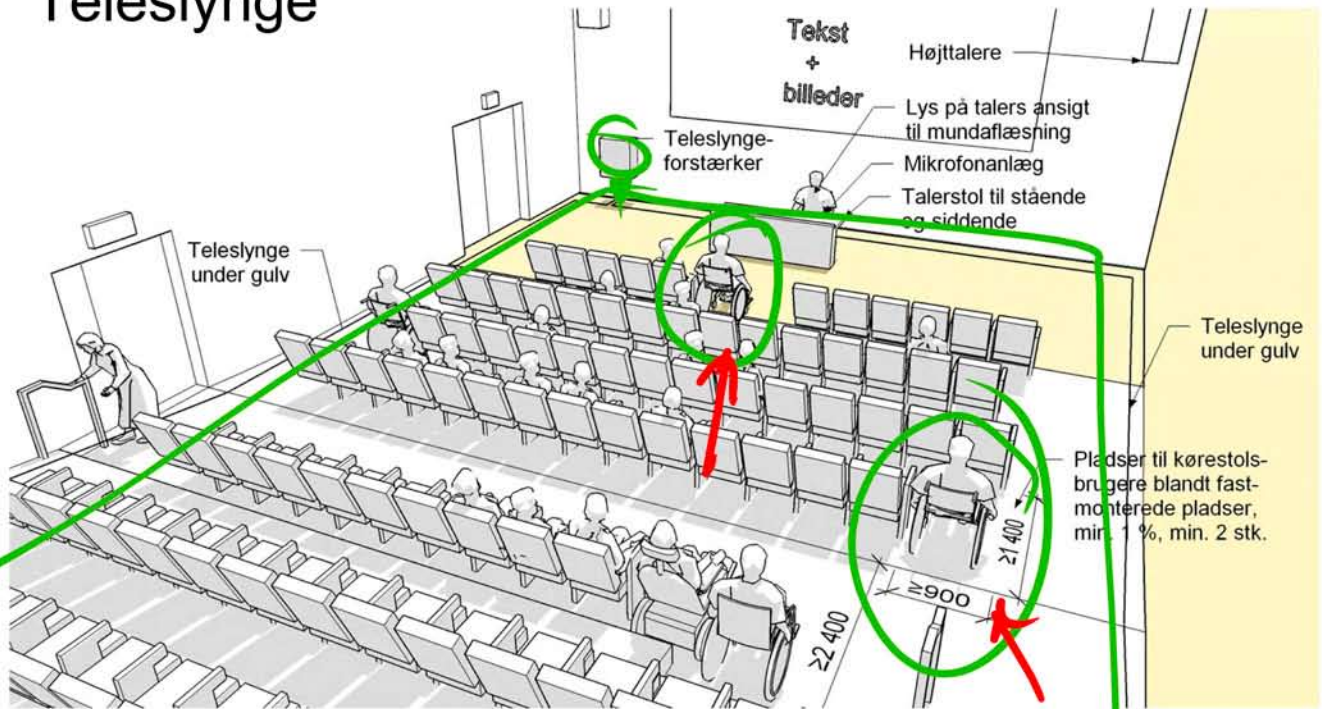
- mindst 1/3 af værelserne skal have et bade- og wc-rum med adgang uden trin
- der skal ud for håndvask, wc, og badekar, brusebad og bidet være en fri afstand på mindst 1,1 m.

- **SBI anbefaling:**

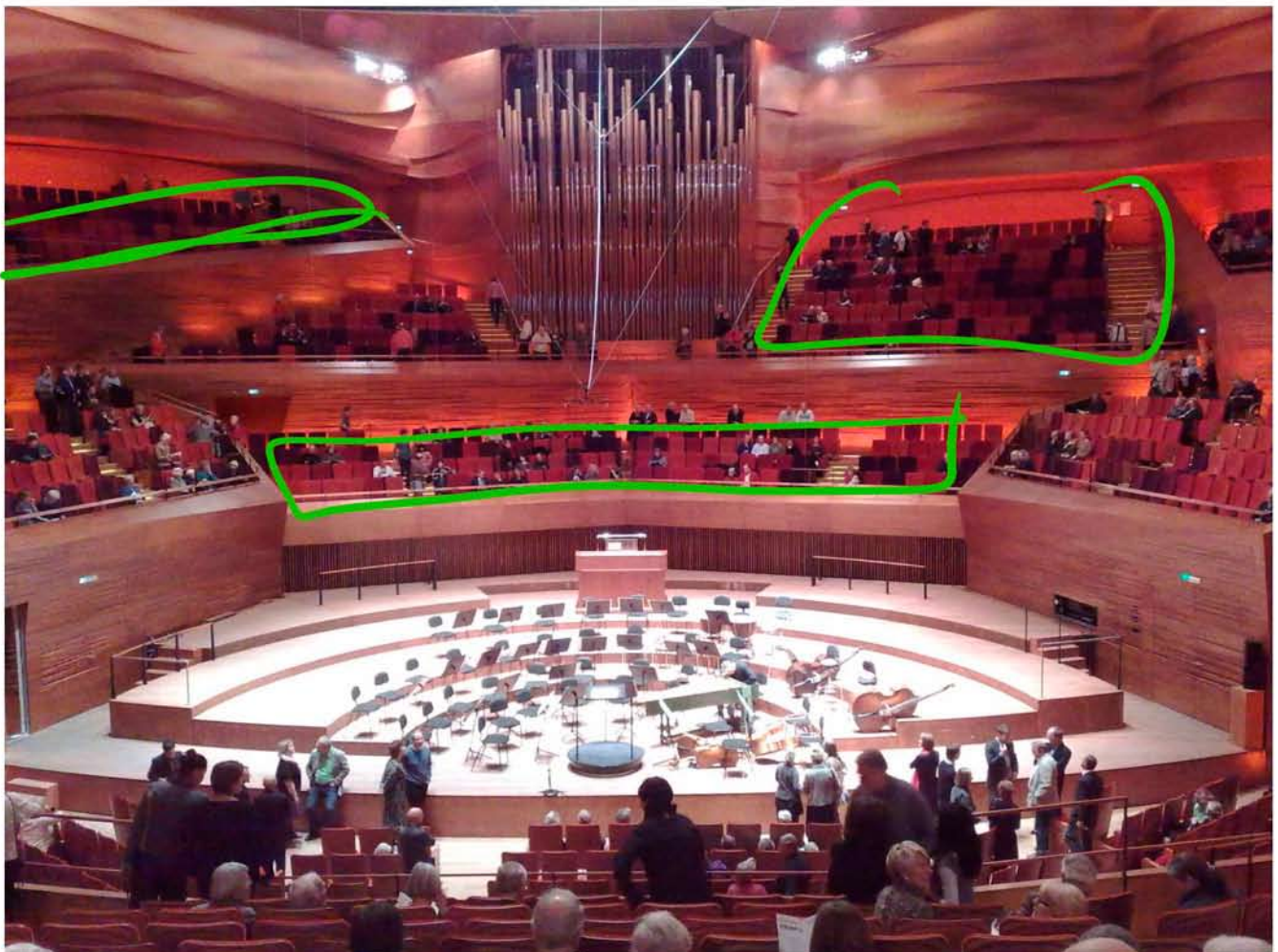
- 1,5 x 1,5 m vendeplads
- 0,9 m ved siden af wc
- 48 cm højt wc
- 2 armstøtter, opklappelige
- Kunne nå håndvask etc.

Teleslynge

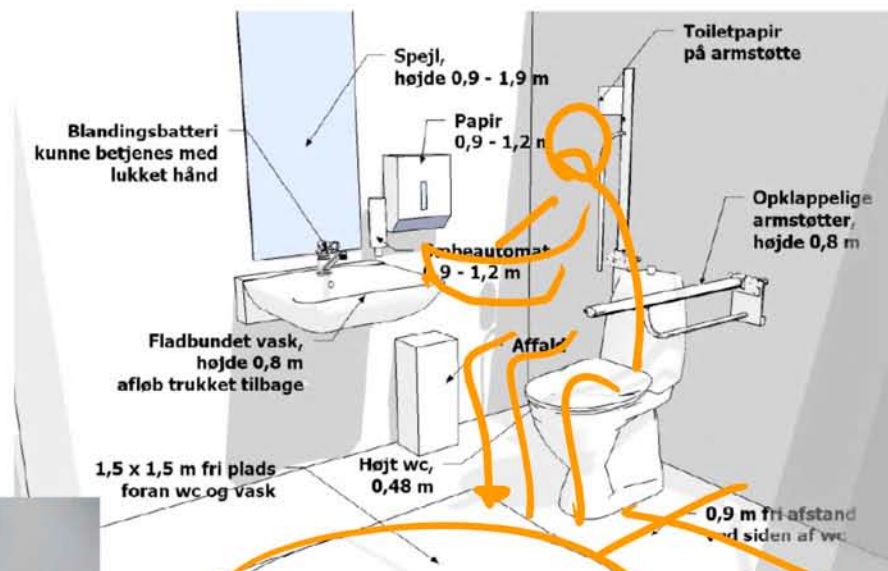

- Krav: forsamlingslokaler beregnet på mere end 150 personer skal have fast installation af teleslyngeanlæg.
- SBI-anbefaling: pladser til kørestolsbrugere mellem fastmonterede pladser, talerstol til stående og siddende, mikrofonanlæg, lys på talers ansigt

WC-rum, offentlig tilgængelige eller for andre end beskæftigede

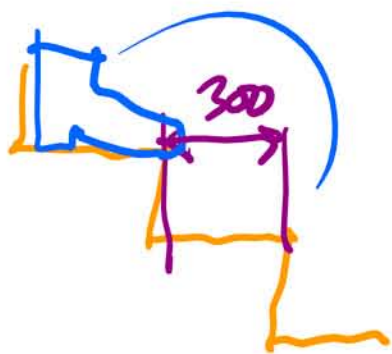
- Krav: min. 1,1 m foran inventar som vask, wc etc.
Indretning for kørestolsbrugere

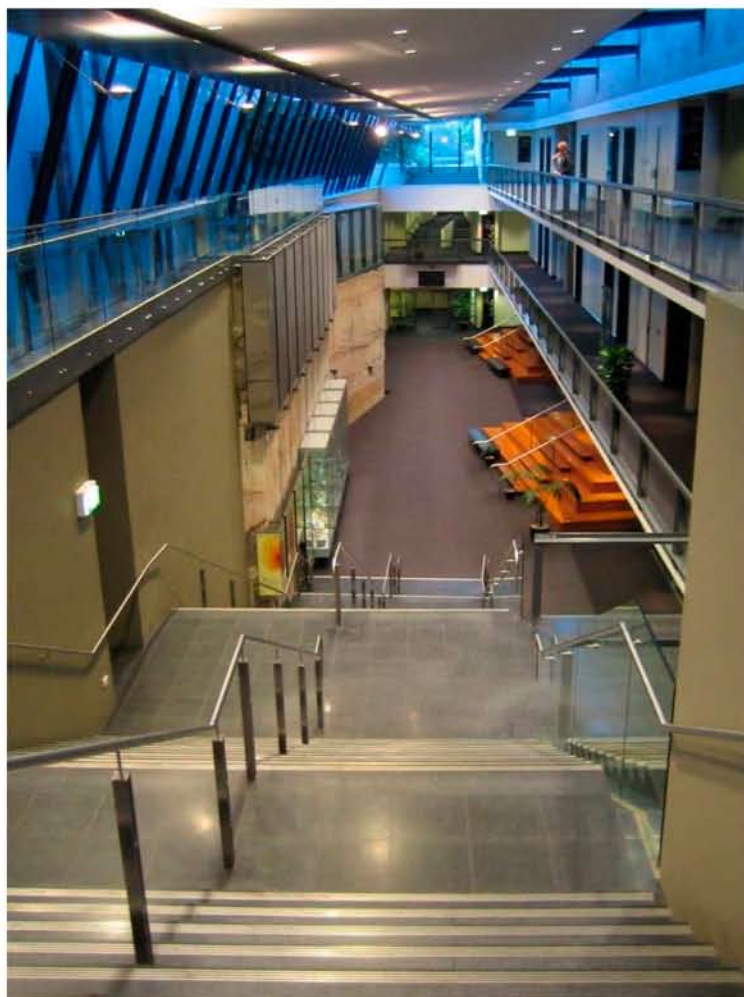
SBI-anbefaling:

- 1,5 x 1,5 m fri plads
- 0,9 m ved siden af wc
- 48 cm højt wc
- 2 opklæpelige armstøtter
- vask der kan nås sidende på wc

Trapper i fælles adgangsveje

- På ligeløbstrapper og kvart- og halvsvingstrapper må grundpladsen ikke være mindre end 280 mm.
- Stigningen må ikke være større end 180 mm.

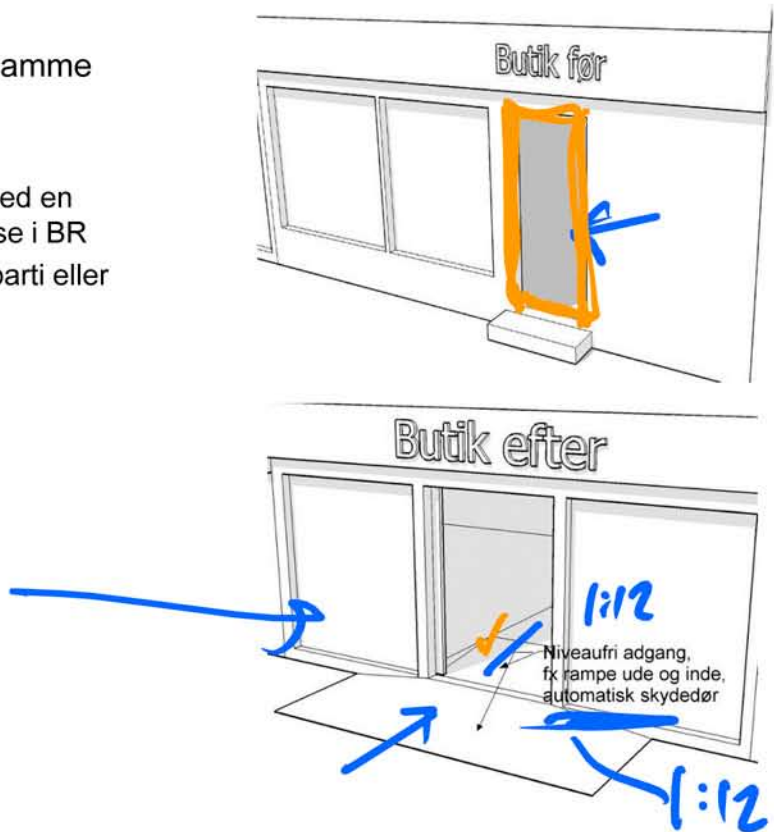

BR: Væsentlige ombygninger

- Væsentlig betyder ikke det samme som omfangsrig eller dyr!
- Væsentlig:
 - Når der ombygges noget med en tilgængelighedsbestemmelse i BR
 - Fx ombygning af indgangsparti eller toiletter

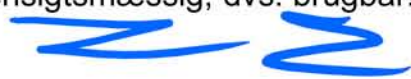

Vedligehold normalt ikke en ombygning

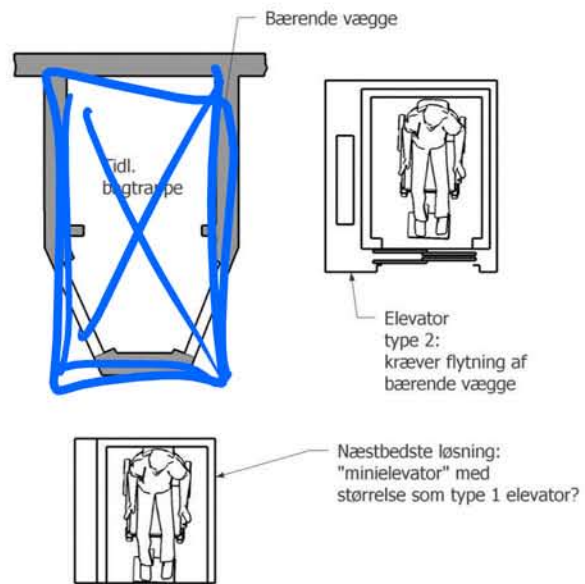

BR: Ombygningsbestemmelse

- Kommunen kan lempe kravene i BR, hvis en ombygning betyder indgribende ændringer
 - fx flytning af bærende vægge
- Skønnes af kommunalbestyrelsen
 - ikke en dispensation
- Men kravene skal ikke bare frafalde:
 - skal følges i så høj grad som muligt, fx ved at kræve den næstbedste løsning
 - løsningen skal være hensigtsmæssig, dvs. brugbar!

TYPE I

Byer og bygninger med god tilgængelighed

Svært overvægtige

→ 400 kg
295 kg

150!

112%

- Hvordan griber vi det an?
- Sygehuse
- Almene boliger: hvor mange
- Offentlige bygninger: hvilke?

Kristiansand Norge

Norge

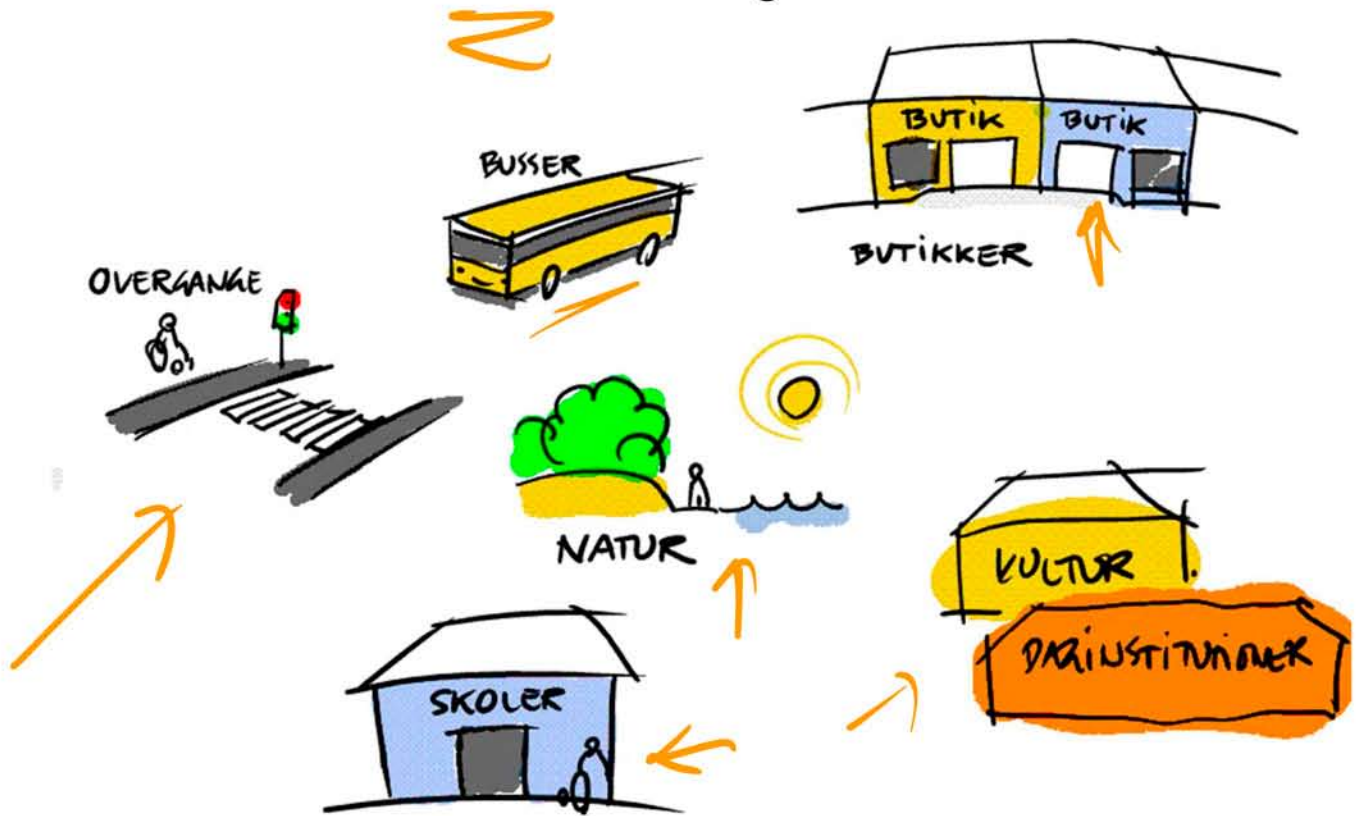
Handlingsplan
Norge universelt utformet 2025
Regjeringens handlingsplan for universell utforming og økt tilgjengelighet 2009-2013

- 2004: Alle departementer (ministerier) har iværksatt handlingsplan for Universell Utforming
- 2009: Norge Universelt Utformet 2025.
- Ny handlingsplan for 2009-2013 for universell utforming og øget tilgjengelighet
- Antidiskriminationslov
- Universell Utforming indarbejdet i regelverk
- UU Standard for bygget miljø

BR

Århus: Plan for alle afdelinger

Tilgængelige ruter

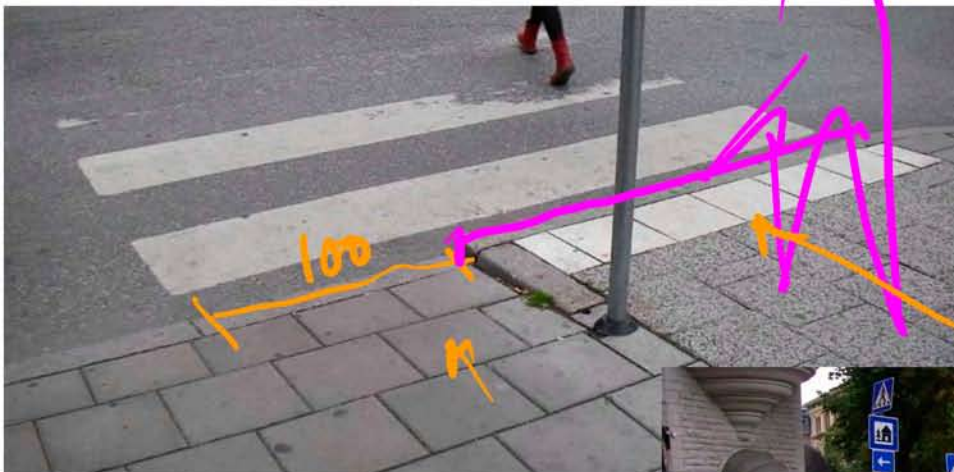
- Hvor er problemerne?
- Alle naturlige overgange opmålt
- Overslag på pris

Bedre adgang til butikker, skoler, off bygninger

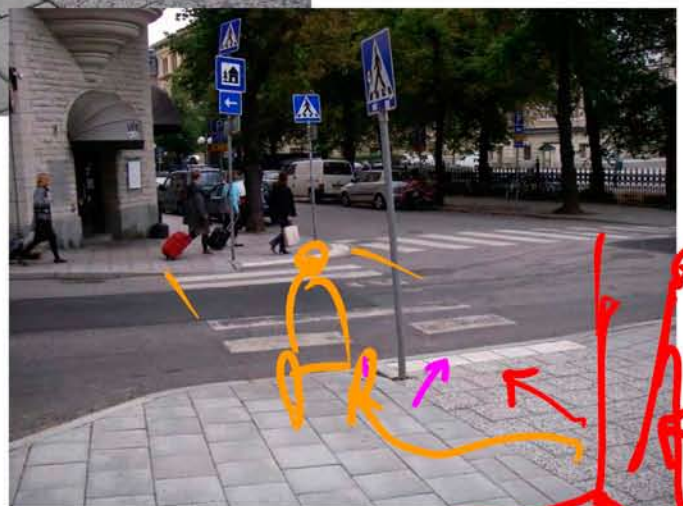

- Indkøbsstrøg forbedret
- Standardløsninger til udligning
 - Hældning max. 1:10
 - Kommunen udligner op til 10-15 cm
 - Følbare felter

Stockholm, Sverige

- Plan: Mest tilgængelige hovedstad 2010
- Nye overgangsløsninger

Paris, Frankrig

- Plan efter Chirac for Paris og Frankrig generelt
- Opstramning af BR

Libyen, Benghazi

- Lige begyndt
- Børneteater

Buenos Aires, Argentina

N (WAKT)

- 20-årig handlingsplan for overgange
- Tilpasning ved opgravning

Bahrain

- Ingen planlægning!

Storbritannien, London

Anti-diskriminationslov 1995

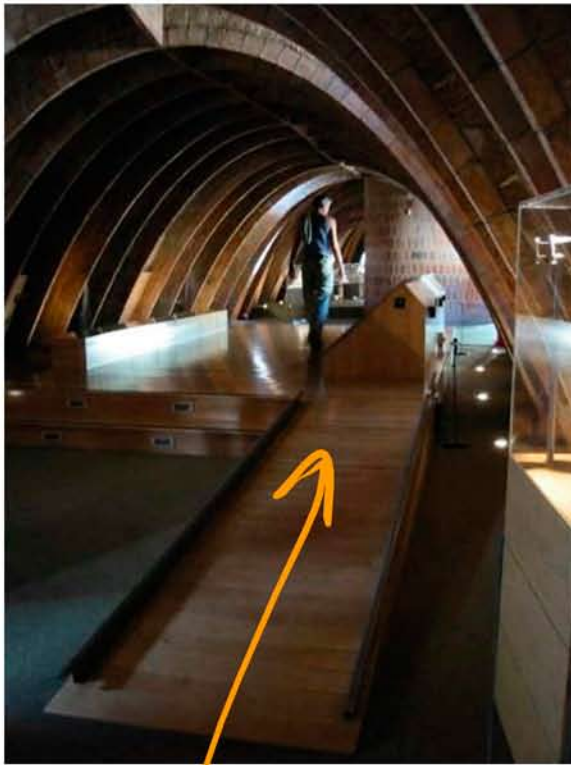
DK 42%
LO 63%

Barcelona – historisk bygning - Gaudi

Barcelona – historisk bygning - Gaudi

Barcelona - byplan

Barcelona – byplan, adgang

Barcelona – byplan, adgang

Barcelona – Metro og bus

Barcelona Metro

Berlin – Jødisk museum

Berlin – Jødisk Museum

Berlin - Rigsdagen

Oslo - Operaen

Oslo - Operaen

Oslo – Operaen

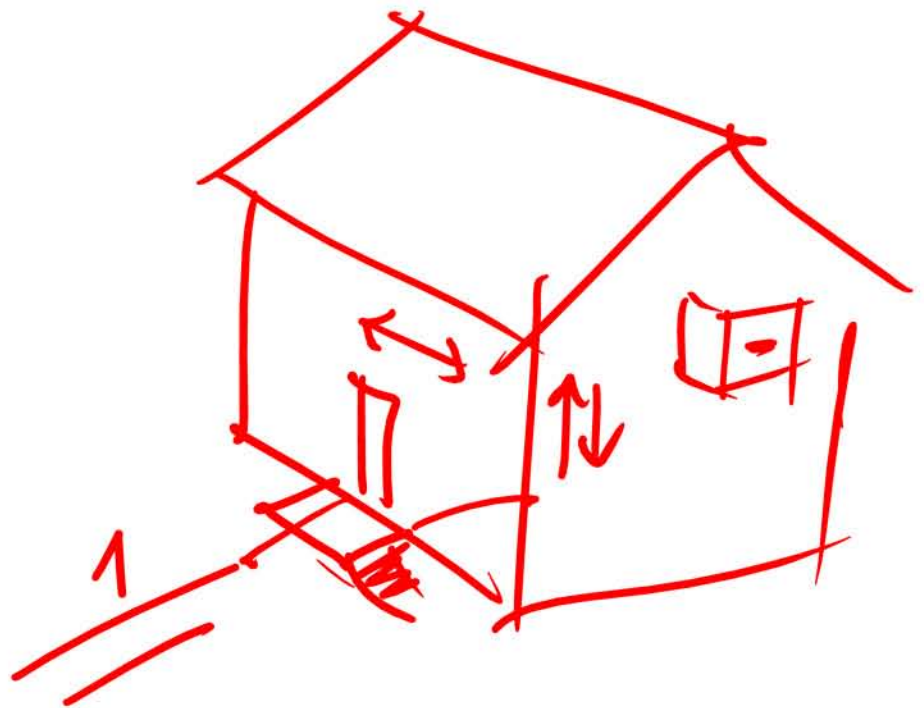

Det meste byggeri findes allerede - hvad gør vi ved det?

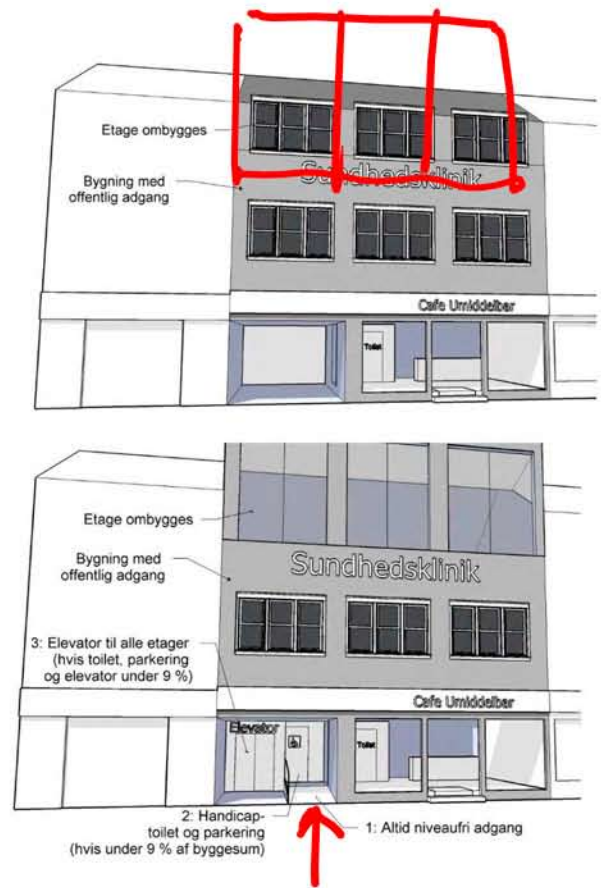
INI undersøgt:

- At komme frem til indgang
- Indgang
- Elevator
- Toiletrum
- Brugerbetjent udstyr og anlæg
- Intern tilgængelighed

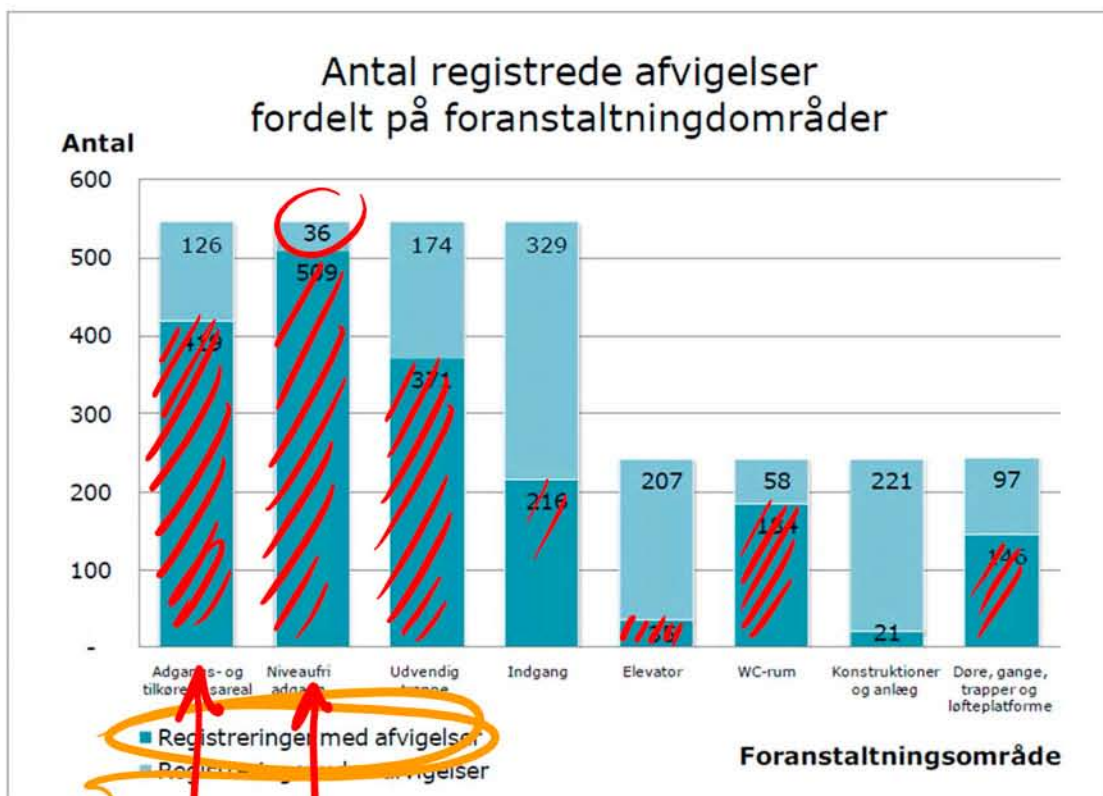

Krav ved byggetilladelse?

- Evt. i fremtiden:
- Krav om øget tilgængelighed, selv når der ikke ombygges noget, der har med tilgængelighed at gøre
- Bruges i fx Schweiz og Danmark

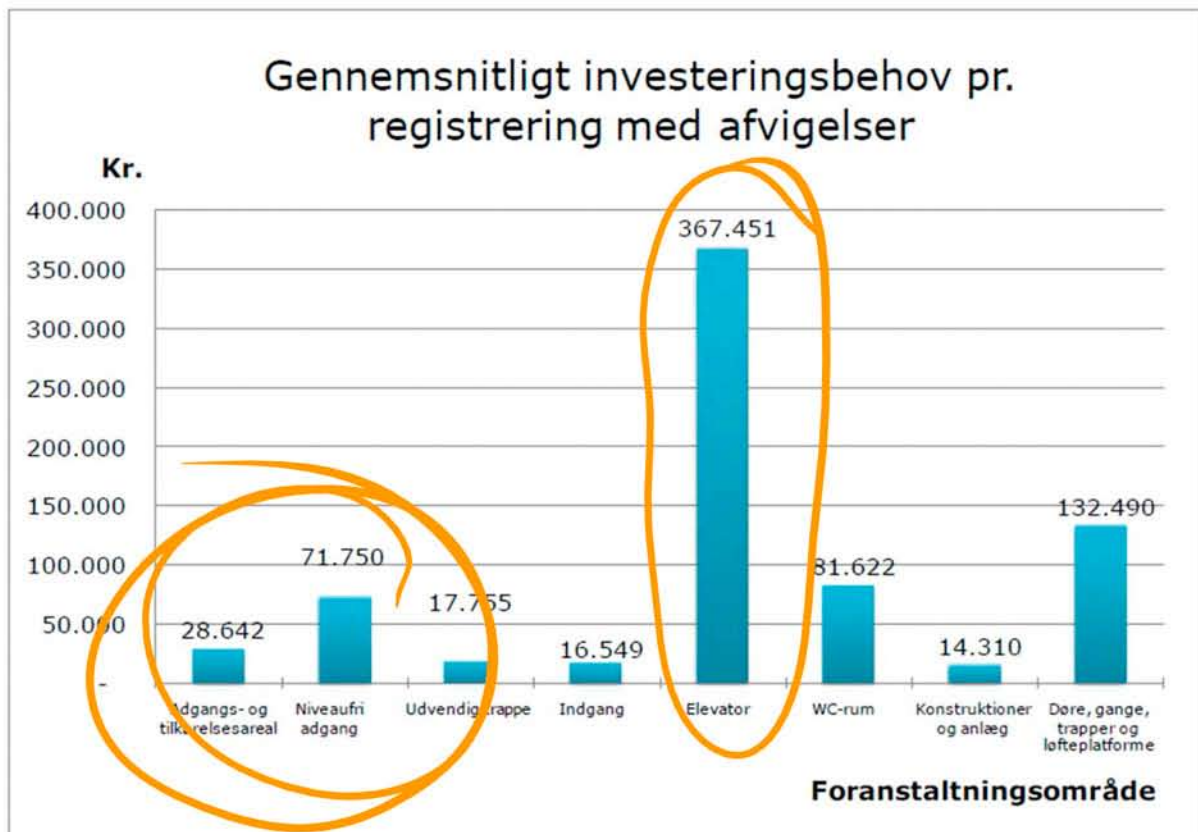
INI: hvor er der problemer?

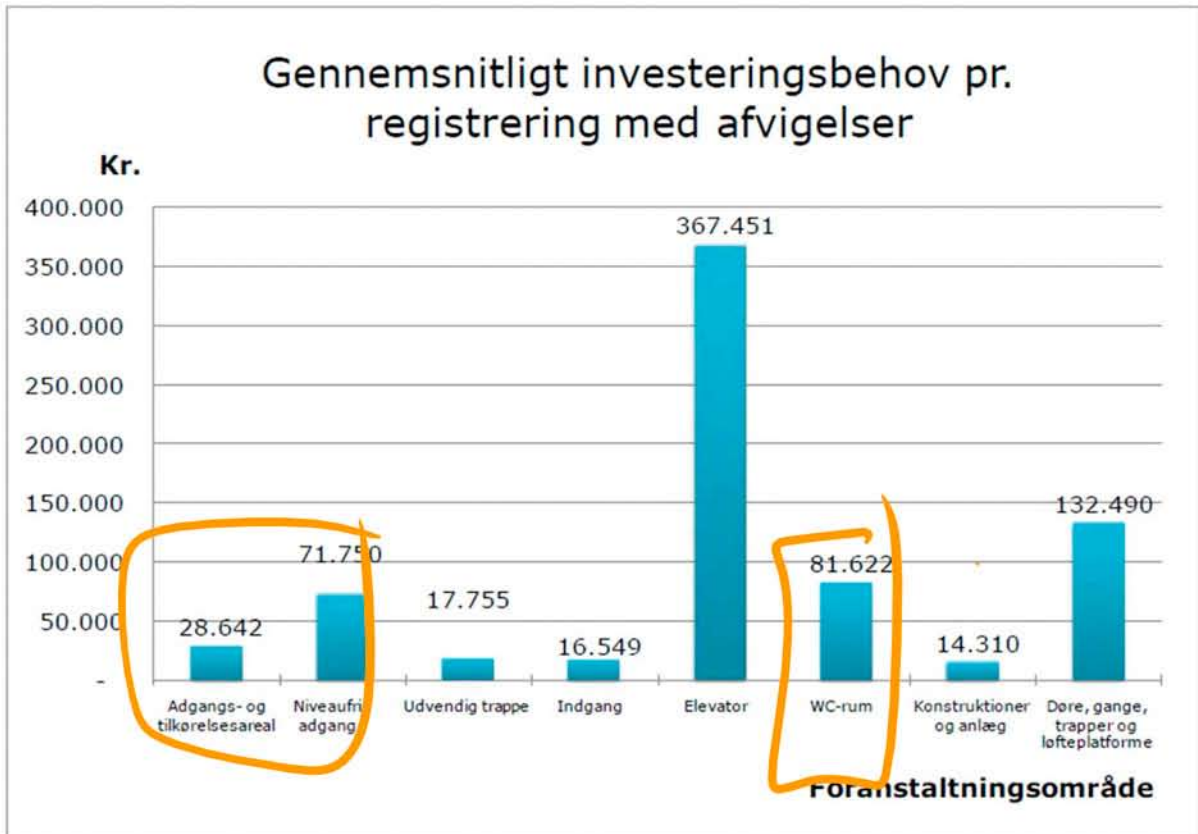
Nuuk eksempel

Nuuk													
Antal B-numre		107		Samlet investeringsbehov				kr 28.421.900		Gennemsnitligt pr. B-nummer		kr 265.625	
Prisoverslag													
		Adgangs- og tilkørselsareal	Niveau/udgang	Uvendig trappe	Indgang	Elevator	WC-rum	Konstruktioner og anlæg	Døre, gange, trapper og løfteplatforme	I alt	Gennemsnitligt pr. B-nummer		
Total beløb, samt fordelt pr. foranstaltning		2.276.000	6.448.000	1.177.700	688.000	5.854.200	5.186.000	182.000	6.610.000	kr 28.421.900	kr 265.625		
Total beløb pr. ejer, samt fordelt pr. foranstaltning													
Antal B-numre	Ejer												
66	GSS	1.493.000	4.218.000	680.700	483.000	5.854.200	5.171.000	182.000	6.610.000	kr 24.691.900	kr 374.120		
1	A/S Boligselskabet INI	0	70.000	20.000	5.000	0	0	0	0	kr 95.000	kr 95.000		
1	TELE Greenland A/S	0	0	0	2.000	0	15.000	0	0	kr 17.000	kr 17.000		
36	Kommuneqarfiik Sermersooq	738.000	2.073.000	352.000	193.000	-	-	-	-	kr 3.356.000	kr 93.222		
1	Kalaallit Nunaanni Brugseni	0	5.000	5.000	0	-	-	-	-	kr 10.000	kr 10.000		
1	Nuka Din tøjmand A/S	15.000	80.000	0	5.000	-	-	-	-	kr 100.000	kr 100.000		
1	Pisiffik A/S	30.000	2.000	120.000	0	-	-	-	-	kr 152.000	kr 152.000		
Total beløb pr. bygningstype, samt fordelt pr. foranstaltning													
Antal registreringer	Bygningstype												
32	Bygninger til kontor, handel, lager, herunder offentlig administration*	454.000	1.697.000	330.500	160.500	1.605.200	1.969.000	9.000	1.186.000	kr 7.411.200	kr 231.600		
2	Butik og handelssted	30.000	7.000	125.000	0	-	-	-	-	kr 162.000	kr 81.000		
1	Bygninger til hotel, restaurant, vaskeri og anden servicevirksomhed	5.000	130.000	30.000	1.000	-	-	-	-	kr 166.000	kr 166.000		
2	Bygninger i f.m. idrætsudøvelse*	46.000	33.000	18.000	18.000	0	65.000	0	2.000	kr 182.000	kr 91.000		
17	Kulturbygninger (arkiver, biblioteker, kirker, biografier o.lj)*	308.000	653.000	97.000	210.000	400.000	310.000	0	871.000	kr 2.849.000	kr 167.588		
20	Bygninger til sociale institutioner*	372.500	1.263.000	182.000	20.000	0	280.000	0	310.000	kr 2.427.500	kr 121.375		
3	Sundhedsbygninger*	144.000	230.000	30.000	0	0	65.000	1.000	214.000	kr 684.000	kr 228.000		
31	Uddannelses- og forskningsbygninger*	914.500	2.429.000	357.200	277.000	3.849.000	2.458.000	172.000	4.027.000	kr 14.483.700	kr 467.216		
1	Transport- og garageanlæg	2.000	6.000	8.000	1.500	0	39.000	0	0	kr 56.500	kr 56.500		

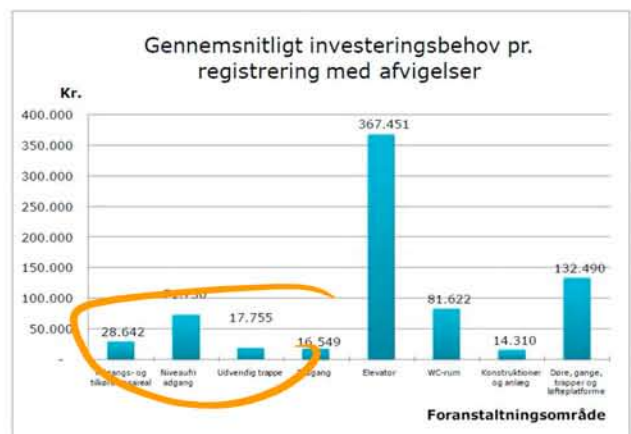
Investeringsbehov

Hvordan kan vi prioritere typer af tiltag?

Hvordan kan vi prioritere tidsmæssigt?

Hvordan kan vi prioritere geografisk?

Hvordan prioritere efter ~~geografisk~~ ?

- 1 TURISTER : GEN. ADG^o + RUNDT I BYEN^o
GODE KOTEFAL. P → LOS + OLC.
- 2 OFF. TOILETER ^o
- 3 KOMME IND I OFF BYEN. ^o
- 4 NATURSTIER ^o
- 5 TILTAG F. HOREHAND. ?
- 6 OFF BUSTRANSP. ^o
- 7 KIG PÅ FUNKTIONER PÅ TURER
- 8 UDNYTT.
- 9 REST.
- 10 KIOSKER
- 11 KUISER